

Høringssvar: Forslag til ny forskrift om Statens kunstnerstipend

Vi viser til departementets høringsbrev hvor ovennevnte forslag sendes på høring. Norske Dansekunstnere – forbundet for dansere, koreografer og pedagoger (NoDa) leverer med dette sitt høringssvar og takker for muligheten til å komme med innspill.

Da det er mange felles behov på tvers av kunstnergruppene, leverer NoDa også et høringssvar sammen med en rekke andre kunstnerorganisasjoner. I dette felles svaret kommenterer og foreslår vi endringer til §§ 1, 3, 4, 5, 6, 23, 24, 25, 26, 27 og 29 i utkastet til ny forskrift. Vi svarer også på tre av de fem konkrete spørsmålene departementet ber om tilbakemelding på.

Kommentarene fra det felles høringssvaret gjentas ikke her. I dette dokumentet spiller vi i stedet inn på andre paragrafer eller ledd i paragrafene, samt besvarer de to gjenværende spørsmålene departementet ber om tilbakemelding på.

Om Norske Dansekunstnere

NoDa organiserer om lag 900 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Medlemmene har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og bred individuell egenart. Vi representerer utøvende og skapende kunstnere i både det frie scenekunstheltet og ved private og offentlige teaterinstitusjoner. I tillegg representerer vi dansepedagoger i videregående skole, kulturskolen og ved private danseskoler.

NoDa arbeider for å fremme og ivareta medlemmenes kunstneriske, faglige og økonomiske rettigheter og interesser. NoDa er i hovedsak finansiert gjennom medlemskontingent og mottar ingen midler over statsbudsjettet. NoDa er også sekretariat for stipendkomiteen som behandler søknader fra dansekunstnere til Statens Kunstnerstipend.

Som for andre kunstnergrupper utgjør stipender en svært viktig del av den totale kunstnerøkonomien for NoDa sine medlemmer. Vi er svært glade for at regjeringen følger opp *Kunstnarkår* på denne måten og sikrer en aktiv og tidsriktig forvaltning av ordningen.

Generelle bemerkninger

Vi setter pris på at forslaget viser en tydelig intensjon om å implementere innspill fra kunstnergruppene gjennom årene. Det fremstår som et forslag som forsøker å tydeliggjøre retningslinjene for søknadsbehandlingen, forenkle reglementet for personer som har stipend og samtidig sikre at forskriften gir rom for de forskjellige kunstnergruppene sin egenart.

Vi registrerer at to prioriteringer, som kunstnerorganisasjonene har vært opptatt av, ikke er berørt av den nye forskriften:

1. Honorering av komitémedlemmer på lik linje med medlemmer i fagutvalgene for Kulturrådet og Fond for lyd og bilde.

Vi anerkjenner at dette kan være knyttet til arbeidet med rettmessig betaling som allerede er igangsatt, og at det derfor kan være prematurløst å innarbeide dette i forskriften nå. Vi ber likevel om at dette arbeidet får mulighet til å påvirke forskriften i etterkant, og at den da sendes på ny høring.

2. Opptjening av pensjon på langvarige stipend.

Vi har fått antydning at denne prosessen vil starte når arbeidet med rettmessig betaling er ferdigstilt. Vi ber om at den igangsettes så snart som mulig, da dette er en problemstilling våre medlemmer opplever som særlig krevende, og hvor det er et tydelig behov for forbedring.

Svar på spørsmål departementet ber om særskilt tilbakemelding på

Departementet løfter frem 5 spørsmål for særskilt tilbakemelding.

1. *Departementet vil vurdere spørsmålet om høve til fornying, men foreslår ikke å fjerne høve no. Departementet ber om høyringsinstansens sitt syn på om høvet til fornying bør fjernast.*

Vi støtter departementets forslag om å ikke fjerne adgangen til fornying. Vi ser også positivt på forslaget om å behandle søknader om fornying i sammenheng med ordinære søknader året før stipendperioden utløper. Forslaget gir en god mellomløsning som ivaretar forutsigbarhet for kunstneren, og som samtidig langt på vei møter utfordringen med å vurdere søknader om fornyelse i et vakuum. Ved å behandle alle søknader i en helhetlig prioritering ivaretas prinsippet om at det skal gjøres en ny og reell kvalitetsvurdering av aktivitet og kunstnerisk nivå. I den forbindelse anbefaler vi at søknader om fornying utformes slik at de i form og innhold er sammenlignbare med nye søknader. Dette vil gjøre vurderingen

mer rettferdig og transparent. Samtidig bør det tydelig framgå at søknaden gjelder fornying, for eksempel ved en avkryssing i søknadsskjemaet.

2. *Departementet ber om tilbakemelding på forslaget om at varaene for kunstnerrepresentantene skal være personlige*

Vi viser her til vårt felles innspill med flere organisasjoner.

3. *Departementet ber om innspel til forslaget om reglar for storleiken på stipendkomitéane og deira saksbehandling*

Vi viser her til vårt felles innspill med flere organisasjoner.

4. *Departementet ber om tilbakemelding på forslaget til reglar om rett til oppnemning av medlemmer i stipendkomitéane.*

Vi viser her til vårt felles innspill med flere organisasjoner.

5. *Departementet ber om tilbakemelding på forslaget om å endre årshjulet, særlig med tanke på når søknadsfristen bør vere.*

Vi støtter departementets vurdering og ser positivt på justeringen i årshjulet slik at kunstnere kan motta stipend fra januar. Vi støtter departementets begrunnelse i at dette forenkler arbeidet for kunstnerne, og sikrer en jevn og forutsigbar inntekt i hele stipendperioden.

Implikasjonene en endring i årshjul vil ha for stipendkomiteens arbeid er ikke større enn at det vil la seg gjøre. Vi har imidlertid et forslag til årshjul som viker noe fra forslaget i høringsnotatet.

Årshjulet legger opp til søknadsfrist 15. august. Vi mener dette er uheldig, da det innebærer at kunstnere må skrive søknader i skoleferien, noe som skaper utfordringer for familieliv og levekår generelt. Etter vårt syn bør fristen flyttes til 31. mai. Dersom dette ikke lar seg gjennomføre av hensyn vi ikke kjenner til, foreslår vi i stedet 1. september – en dato som også benyttes i andre ordninger, og som derfor passer bedre inn i kunstnernes etablerte årshjul.

Vi anbefaler imidlertid følgende årshjul, da dette gir komiteene lengre leseperioder og kan gjøre det enklere å kombinere vervet med kunstnerisk virke. Samtidig vil det bidra til at søknadsperioden for kunstnerne legges utenom ferier.

Søknadsfrist: 31. mai

Behandlingsperiode i Statens kunstnerstipend/Kulturdirektoratet: 1-14 juni.

Stipendene tilgjengeliggjøres for stipendkomiteene: 15. juni

Gjennomgang av søkerlisten for komitemedlemmer: 15-18 juni

Habilitetsmøte i komiteen: 19-20. juni (evt. videre oppfølging ut juni)

Søknadsvurdering av komitemedlemmer: 1. juli - 1. oktober

Sekretærarbeid: 1. oktober - 5. oktober
Behandling i stipendkomiteen: 5. - 31. oktober
Frist for innsending i systemverktøyet og påfølgende kvalitetssjekk i Statens kunstnerstipend/Kulturdirektoratet: 1. november
Kunngjøring av stipendmottakere: 25. november
Mottak av stipend: 1. januar

Merknader til enkeltparagrafer i kapittel 2 i forslag til forskrift

§ 15 Permisjonar

Departementets forslag til ny forskrift lyder:

Mottakar av stipend omtalt i §§ 17–20 kan få permisjon ved svangerskap, fødsel, adopsjon og sjukdom.
Permisjon ved svangerskap, fødsel og adopsjon kan ikkje vare lenger enn 12 månader utover perioden stipendmottakar har rett til stønad etter folketrygdeloven kapittel 14.
Permisjon ved sjukdom kan ikkje vare lenger enn til saman to år.
Ved innvilga permisjon blir stipendperioden forskyvd tilsvarande permisjonstida.

Vi deler departementets vurdering av at hovedformålet med permisjonsreglene er å sikre stipendmottakernes sosiale rettigheter. Vi er også enige i at stipendet skal bidra til at kunstnerisk virksomhet er hovedvirke, og at det derfor ikke bør gis permisjon til annet arbeid enn kunstnerisk virke.

Samtidig kan en for streng avgrensning av permisjonsadgang gi utilsiktede utslag. En stipendmottaker kan eksempelvis få et tidsavgrenset engasjement i en kunstnerisk institusjon. Dagens forslag kan gjøre at kunstneren må takke nei til slike forespørsler, selv om de klart vil være i tråd med stipendordningens hovedformål.

Departementet argumenterer i høringsnotatet for at dagens praksis med permisjon til forskning eller arbeid ikke er hjemlet i gjeldende forskrift. Vi mener at forskriften i stedet bør regulere dagens praksis gjennom å gi adgang til permisjon ved tidsavgrensede kunstneriske engasjement i inntil 12 måneder. En slik adgang vil ikke undergrave formålet med stipendordningen, men tvert imot la kunstnere bidra til «eit mangfaldig og nyskapande kunstliv». Slike engasjement vil også kunne styrke den enkelte kunstners yrkesutøvelse i et lengre tidsperspektiv, og slik bidra til at hen får «høve til å utvikle sitt kunstnarlege virke». Permisjonsadgang vil dermed bidra til å oppfylle to av hovedformålene med SKS i henhold til § 1.

Forslag til ny § 15:

«Mottakar av stipend omtalt i §§ 17–20 kan få permisjon ved svangerskap, fødsel, adopsjon, sjukdom og tidsavgrensa kunstnarlege engasjement.
Permisjon ved svangerskap, fødsel, adopsjon og tidsavgrensa kunstnarlege engasjement kan ikkje vare lenger enn 12 månader utover perioden stipendmottakar har rett til stønad etter folketrygdeloven kapittel 14.»

Etter dialog med administrasjonen i direktoratet har vi forstått at det per i dag ikke er mulig å avsette midler til fremtidig utbetaling når en stipendmottaker er i permisjon. Eventuelle overskudd fra ikke utbetalte stipender føres derfor tilbake til statskassen.

Vi oppfordrer departementet til å vurdere om det regnskapsteknisk kan åpnes for at slike midler avsettes og legges til ordningen med diversestipend. Dette vil både gi større fleksibilitet i permisjonsordningene og sikre at frigjorte midler kommer flere kunstnere til gode i perioden.

Merknader til enkeltparagrafer i kapittel 3 i forslag til forskrift

§ 19 Stipend for etablerte kunstnarar

Forslaget: § 19. Stipend for etablerte kunstnarar, Yrkesaktive kunstnarar under 60 år som har hatt kunstnarleg aktivitet som hovudvirke over mange år, kan få stipend for etablerte kunstnarar. Stipendet skal bli tildelt for ti år. Stipendet fell bort seinast månaden etter at mottakaren har fylt 70 år. Stipendet kan bli fornya. Dette gjeld sjølv om kunstnaren har fylt 60 år. Søknad om fornying skal vurderast på like vilkår som ein ordinær søknad om stipend. Vedtak i sak om fornying skal vere fatta minst åtte månader før stipendperioden går ut. I år fem av stipendperioden skal det gjerast ei vurdering av inntekta til stipendmottakaren. Dersom medianverdien av alminneleg inntekt med fråtrekk av stipendet i dei fire første åra er høgare enn 6G, fell retten til stipendet bort frå og med den fjerde månaden etter vedtak er fatta. Dersom stipendet blir fornya, skal det gjerast ei tilsvarande vurdering i år ti og i femte år i ny periode. Alle åra med stipend som ikkje har blitt vurdert tidlegare, skal vurderast.

Norske Dansekunstnere er enig i begrunnelsen for å bruke median i stedet for gjennomsnitt ved inntektsvurderingen. En slik endring vil redusere risikoen for at stipendet bortfaller som følge av enkeltår med ekstraordinært høy inntekt, arv eller andre engangsinntekter, og gir et mer presist bilde av den løpende inntekten for de fleste stipendmottakere.

Departementet foreslår samtidig å utvide vurderingsperioden for å unngå at AS-eiere legger stort uttak til år fem. Etter vår vurdering undergraves effekten av en slik endring i stor grad av endringen til inntektsberegning etter medianverdi, som nettopp nøytraliserer betydningen av slike toppår. Vi ber derfor om at departementet vurderer hvordan man på annet vis kan unngå strategisk tilpasning og omgåelse, og hvordan man kan sikre reell likebehandling mellom ulike organisasjonsformer.

Oslo 01.10.2025

Live Rosenvinge
Forbundsleder

Guro Rimeslått
Nestleder